Ч. 13 Неділя 18 (30) січня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·75

Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

В доповненю до справозданя з попередного засіданя мусимо ще додати, що між иншими внесенями і інтерпеляциями відчитаними на кінци засіданя були слідуючі замітнійші: пос. Скалковского о ухвалене завізваня правительства, щоби поручило властям адміністрацийним і скарбовим держати ся точно постанов закона о екзекуциї; — внесенє пос. Ціньского, щоби кожда Рада повітова була що року люстрована; — і внесене пос. Винничука о ухвалене резолюциї взиваючої правительство до безплатного або по низькій ціні видаваня сировиці для худоби.

(12 засіданє з дня 27 січня 1898).

Петиций наспіло до сеї пори 1050. — З порядку дневного відослано справозданє Виділу краєвого в справі позички 40.000 зр. для Ради повітової в Чесанові до комісиї адміністрацийної. — Пос. Ціньский мотивував своє внесенє в справі люстраций Рад повітових. — Пос. Яблоньский мотивував своє внесенє, щоби декотрим містам (між иншими Бережанам, Золочеву і Сяноку) признати окремих послів. — Пос. Винничук мотивував своє внесенє в справі сировиці і домагав ся, щоби господарям, що займають ся годівлею худоби вільно було побирати сировицю, не лиш тим, в котрих громаді єсть сировиця, але і з сусідних громад. Внесенє передано комісиї сільній.

З порядку дневного наступила дальша дебата над адресою до трону. Промавляв насамперед пос. Щепановский. Бесідник полемізував насамперед з пос. Крамарчиком, а відтак заняв ся особою пос. Окуневского, котрому сказав, що він (Окуневский) виробить ся ще на ужиточного чоловіка і з часом не буде бояти ся згоди з другим. О бесіді пос. Барвіньского сказав, що она була мирна і віяв з неї дух щирої згоди. В справі розширеня автономії, жаданого в адресі заявив бесідник, що автономічна управа не грозить могучости держави. Відтак промавляв він до партиї людової і до Русинів а наконець сказав, що хотів поставити формальнє внесене, щоби адресу ухвалено en bloc, але що пос. Окуневский заповів ще поправки, то він застерігає собі голос до поставленя формального внесеня.

Пос. Пініньский зазначив, що сам ювилей цісарский єсть достаточною причиною до зложеня адреси, а другий мотив то конечність забраня голосу в теперішній ситуациї. Бесідник годить ся з поглядами пос. Щепановского, а відтак полемізує з опозицийною бесідою пос. Окуневского і називає єї панорамою, але лихо уложеною; раз говорить він о політиці сьвітовій а раз о якійсь дрібничці в закутині. В бесіді пос. Окуневского треба окремо трактувати велику політику від краєвої. Що-до великої політики то як має галицкий сойм на більше рішуче виступлене Австриї в Хіні? Дальше перейшов бесідник до польско-руских відносин в краю, відмовив пос. Окуневскому знаня старшої історні і сказав, що Поляки у всхідній Галичині суть на історичній своїй землі, за котру їх батьки проливали кров в обороні віри і цивілізациї. Бесідник признає, що неодна точка адреси могла би бути инакше поставлена, але єсть она тим дуже добра, що єсть компромісовою. Одною з найголовнійших засад єсть, що хочемо зробити згоду в краю, а не у Відни.

Пос. Новаковский критикував передовсім поступованє властий з причини розвязуваня зборів а відтак заявив ся за адресою до Трону, але за своєю власною і відчитав уложений ним проект єї.

По сім забрав голос правительственний комісар, радник Двору ґр. Лось і запротестував против слів пос. Новаковского, мов би то збори в Перемишли з дня 23 с. м. були леґальні — збори ті не були зголошені у властий, отже були безправні. Після урядових доходжень не зранено нікого ані з арештованих ані з публики, а противно зранено одного аґента і одного поліцияна. Також неправдою єсть, мов би арештованих держано цілу ніч на морозі, бо їм визначено одну отверту і опалену келю, але они самі не хотіли іти до неї. Наконець застеріг ся правительственний комісар против того, що Новаковский сказав про урядованє старости в Перемишли, позаяк діяльність того старости єсть пожиточна для загального добра і він радше заслугує на признанє.

По промові справоздавця пос. Войт. Дідушицкого і по відкиненю поправок ставлених пос. Окуневским і Новаковским, котрі ніхто не підпирав, лиш они оба, ухвалено адресу до Трону в другім читаню всіма голосами против двох.

Наконець відчитано ще внесеня і інтерпе-

---

9)

Остров з закопаними скарбами.

(З англійского — Р. Л Стівензона.)

(Дальше).

— А тепер дальше — відозвав ся капітан знову. — Зачуваю, що маємо їхати по якісь закопані скарби, а довідую ся то — зважте добре — від моїх власних „рук“. А подорожі, що мають на ціли вишукуване укритих скарбів, то задача дуже, дуже дразлива, і они мені не подобають ся, особливо ще, коли з тим сполучена якась тайна, а ту тайну — не у гнів Вам, пане Трелявні — розказано якійсь папузі.

— Зільверовій папузі? — спитав сквайр.

— То значить иншими словами, що хтось виговорив ся — сказав капітан. — Я того погляду, що ніякий з Вас обох, панове, не зрозумів повне значінє предприємства. А тут розходить ся — то кажу Вам зовсім отверто — о житє або смерть, і будемо могли о щастю говорити, коли вернемо живі.

— Може й правду кажете — сказав на то доктор Ляйвезі. Виставляємо ся на небезпечність, але зовсім не легковажимо собі єї так, як то Вам здає ся. Ви кажете дальше, що Вам залога не подобає ся. Хиба-ж то не добрі моряки?

— Они мені не подобають ся — відповів капітан Смолет — а я ще і того погляду, що я повинен був сам собі вишукати свою залогу.

— Може то було би й ліпше — сказав доктор. — Але мій приятель зовсім не мав наміру тим обидити. А керманич Вам також не подобає ся?

— Ні, сер. З него таки дійстно добрий моряк, лиш за надто пристає з моряками і тому не добрий офіцир з него. Керманич повинен держати ся здалека і жити сам в собі, та й не повинен запивати ся з моряками перед маштом!

— Гадаєте, що він запиває ся? — відозвав ся сквайр.

— То ні, сер — відповів капітан. — Він лиш за богато дружить ся з моряками.

— Отже коротко, що значить ся бесіда? — спитав доктор. Отже чого Ви хочете?

— Чи Ви, панове, таки кріпко постановили вибрати ся в сю дорогу?

— А вже-ж що кріпко — відповів сквайр.

— Отже добре — сказав на то капітан.— То-ж послухайте ще хвильку довше. Ті люди зносять порох і зброю на місце в переднім кінци корабля. А преці єсть дуже добре місце на сховок під каютою. Чому же не зносять туди? — То перше. Відтак чую дальше, що з Вашого найблизшого окруженя прийде на корабель чотирох людий, котрі мають також спати на переді коло залоги. Чому не даєте їм якої оттут коло каюти? — То друге.

— Чи буде ще більше? — спитав пан Трелявні.

— Ще щось — сказав капітан — бо хтось виговорив ся аж за надто богато.

— Аж за надто — потакнув єму доктор.

— Скажу Вам, що я сам чув — говорив капітан Смолет дальше. — Кажуть, що Ви маєте карту якогось острова, на котрій червоними хрестиками зазначені місця, де суть скарби закопані. Той остров лежить — і він подав нам тут докладну ґеоґрафічну довготу і ширину.

— Я нікому й словечка о тім не писнув! — відозвав ся сквайр.

— Але люди то знають, сер — відповів капітан.

— То хиба Ви Ляйвезі комусь сказали, або Гакінс — сказав на то сквайр.

— То вже все одно, хто сказав — відозвав ся на то доктор, а я зміркував, що ані він, ані капітан не клали великої ваги на то, що пан Трелявні відпекував ся. Та й я знав, що сквайр не уміє держати язика за зубами, але мені здає ся, що він в сім случаю був зовсім невинний і нікому не зрадив, де той остров лежить.

— А тепер мої панове —говорив капітан дальше — приходить третє: Я не знаю, хто з Вас має карту, але ставлю за услівє, щоби она як для мене так і для керманича позістала тайною. В противнім случаю мусів би я подати ся о відправу.

— Тепер вже Вас розумію — сказав доктор. — Ви хочете, щоби ніхто не довідав ся тайни і щоби ми з позадної части корабля зробили кріпость, та щоби ми поклали в ній залогою тих чотирох людий із сторін мого приятеля, та узброїли єї всею зброєю та всім порохом, який маємо на кораблі. Иншими словами, Ви боїте ся якоїсь ворохобні?

— Вибачте, сер — сказав на то капітан Смолет — коли Вам відмовлю права в той спосіб пояснити мої слова. Ніякий капітан, котрий

ляциї, а між ними інтерпеляцию пос. Окуневского з причини замкненя бічних брам в будинку соймовім і більшого як звичайно числа поліциянтів перед будинком соймовим. Маршалок відповів, що брам не казав замикати, а справа розпоряджуваня поліцпєю не належить до круга діланя маршалка. — Пос. Вайгінґер домагав ся збільшеня числа ґеометрів евіденцийних, а пос. Солецкий жадав збільшеня о одного інспектора шкільного для міста Львова. — Пос. Вахнянин домагав ся доповнюваня, щоби на будинках правительственних у східній Галичині були написи в обох краєвих язиках. — На тім закінчено засїданє.

Новинки.

Львів дня 29-го січня 1898.

— **Новий виділ „Рускої Бесїди“** у Львові, вибраний оногди на загальних зборах, уконституовав ся в той спосіб, що вибрав головою проф. Волод. Шухевича, заступником голови проф. Іляю Кокорудза, касиєром і господарем о. Темницкого, секретарем п. Грабовеньского, референтом театральним став проф. Шухевич, а єго кореферентом п. М. Заячківский.

— **Вечерки і танцї.** В Ярославі відбуде ся дня 15-го лютого с. р. вокально-музикальний вечер з танцями, з котрого дохід призначено на бурсу імени сьв. Онуфрия. — В Тернополи устроює „Руска Бесїда“ в комнатах товариства вечер з танцями для 3 лютого с. р. — Общество „Руских Дам“ устроює вечерок з танцями в сали Народного Дому дня 17 лютого с. р.—Товариство „Академична Громада“ устроює вечерок з танцями дня 8 лютого с. р.

— **В Сяноцї** уконституовала ся рада міска. Бурмістром вибрано п. Айталя Витошиньского, дотеперішнього довголїтного заступника бурмістра.

— **Нужда еміґрантів.** Урядова Wiener Zeitung пише: Після урядових донесень, які надійшли до ц. к. Міністерства заграничних справ, виїхало в половині червня минувшого року з околиць Скалату вісім селяньских родин, числячих 47 осіб, без ніяких материяльних средств, до Арґентини і поселило ся в гнїздї еміґрантів в Розариї де Санта-Фе. Ті еміґранти — як самі признають — мали намір поселити ся серед своїх знакомих і свояків з Галичини, котрі перебувають тепер в Куритибі в Бразилії і в тій цїли купили собі навіть білети до Бреми, де ждали 28 днїв на корабель, що відпливав до Бразилії. Вкінци видавши всї гроші, мали ще хиба тілько, що могли собі купити білети на корабель „Віттекінд“, котрий завіз їх замість до Бразилії, до Бонос Айрес. Тут жили они довгий час в найбільшій нуждї, доки не уміщено їх в кількох фабриках. При тій нагодї виявило ся, що аґенти товариств еміґрацийних туманять селян в той спосіб, що все це представляють їм не істнуюче вже нинї арґентиньске право надїлюваня еміґрантів землею. Та робота аґентів губить цїлі родини темних селян, котрі все це вірять більше пройдисьвітам мантїям, як своїм щирим людям.

— **Самоубийства** Вчера рано коло 9-ої години відобрав собі житє вистрілом з револьвера в уста звісний у Львові і дуже поважаний др. Станислав Яна, лїкар внутрішних недуг. Самоубийства допустив ся др. Яна в своїм мешканю при ул. Паньскій ч. 6, а причиною єго був первовий розстрій, на котрий небіжчик терпів від довшого часу. В послїдних часах був так розстроєний, що від місяця не міг цїлком спати. Мав 46 лїт. — В Ярославі застрілив ся ученик VII. кл. гімн. Франц Еберт.

— **Нещасливі пригоди.** В околици Любича на польованю з нагінкою убито случайно начальника цлової комори з Любичи, Николу Вільчева. З чиєї кулї згинув, до сеї пори не звістно. Зразу догадувано ся, що В. помер наслїдком апоплексиї, але доперва секция тїла по ексгумациї ствердила, що згинув від кулї. — Коло стациї Фрішав на Мораві наїхав в понедїлок поспішний поїзд, що прямував з Берна до Відня, на віз переїзджаючий через шлях зелїзничий. Віз потрощений на кусники. Дївчина, що находила ся на возї, убита, а кілька осіб тяжко ранених. — В копальни вугля в Резічи наступив оногдї вибух ґазів, наслїдком чого з 25 робітників, що були заняті в шибі, десятьох перепалило житєм. Доси видобуто тїла двох жертв. — Поспішний поїзд кольоньский вискочив оногдї з шин під стациєю Герне. Пять осіб згинуло на місци, двайцять осіб тяжко ранених. Причиною катастрофи було лихе уставлене зворотниці.

— **Яка буде погода в лютім?** Капітан ґенерального штабу у Відни, Ледоховский, чоловік ученний, займає ся від давна метеорольоґією і на основі своїх спостережень заповідає погоду на цїлий місяць наперед. Віденьскі ґазети пишуть, що дійстно так буває, як він заповість наперед. Отже на місяць лютий заповідає Ледоховский таку погоду: В першій третинї лютого буде барометер заедно спадати, небо буде хмарне, будуть дощі і вітри. Около 13-го лютого погода суха і студїнь, часом буде снїг перепадати. Від 21-го лютого наступуть красні і погідні дни, але буде також й студїнь.

— **Американьска реклама.** Один купець в Чікаґо оголосив таку оповістку в часописях: Під сильним напором приятелїв і знакомих подаю до публичної відомости факт, котрий доси уважав я за відповідне держати в таїнї: Іменно в сїм тиждни визначив я в моїм маґазині цїни так низькі, що просто встид менї оголосити цїнник.

— **Скажений пес** покусав дня 24-го с. м. у Львові на ул. Млинарскій пекарского челядника Якова Крімера. Крімер удає ся до заведеня дра Буйвіда в Кракові на кошт властителя пса, Кнопфа, торговельника деревом. Крімера укусив пес в хвили, коли властитель пса держачи єго на ланцуху торгував ся з кількома особами на улици, аби того пса продати.

— **Померла** в Дрогобичи дня 24 січня Климентина Охримовичівна, дочка посла Ксенофонта Охримовича, в 24 роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

☞ Хто веде худобину на торг, нехай єї добре обмиє, вичистить і вичеше, щоби она бодай зверха красше виглядала.

— Як поправити знуждані і змарнілі конї. Буває так, що господар або купить або має на продаж знуждані і змарнїлі, але впрочім зовсїм здорові конї. В однім і в другім случаю мусить він старатись, щоби їх поправити і аби тим лїпше ужити до роботи, аби тим лекше і лїпше продати. (Коли розходить ся о продаж, то несовістні торговельники коний годують їх звичайно аршеніком, а господар, що купить такого коня, побачить за кілька днїв, що кінь єго страшно марніє). Отже що робити в таких случаях? Треба коня постепенно що раз лїпше годувати і добирати

щось такого, опертого на фактах зважив ся сказати, не сьмів би пускати ся з своїм кораблем на море. Що-до керманича Аррова, то я уважаю єго за зовсїм честного чоловіка, а так само і кількох других матрозів, якими впрочім можуть і всї бути. Але я одвічаю за безпечність корабля і за житє людий, що на нїм. Менї лиш так здає ся, як би в тім всїм було щось недоладного. Прошу Вас длятого, щоби Ви або поробили якісь міри осторожности, або мене відправили.

— Капітане Смолет — відозвав ся тепер доктор і усьміхнув ся, — чи чули ви коли ту байку про гору і миш? Чей не возьмете менї того за зле, коли Вам скажу, що Ви менї пригадуєте ту байку. Я заложив би ся за мою перуку, що Ви мали ще щось иншого на думці, коли сюди увійшли.

— Докторе — сказав капітан — Ви згадали. Коли я сюди увійшов, то був певний того, що мене відправите. Я і не гадав, що пан Трелявні так спокійно мене вислухає.

— Я би був того і не зробив! — відозвав ся сквайр. — Як не Лявзі, то я би Вас був туди післав, де перець росте. А так я Вас вислухав і буду так робити, як Ви собі того бажаєте. Але щоби Ви менї сподобали ся, того якось не можу сказати.

— Як Ваша воля, сер — відповів капітан — але переконаєте ся, що я сповняю свій обовязок.

— Сказавши то, він вийшов.

— Трелявні—відозвав ся тогди доктор—я і не сподївав ся того, що Ви маєте двох честних людий на своїм корабли — капітана і Джека Зільвера.

— Зільвера? Про мене, нехай і так — сказав на то сквайр — але тамтой другий то якась забита анґлїйска голова і мушу сказати, що єго виступленє було не честне, не морякце і зовсїм не анґлїйске.

— Побачимо — сказав на то доктор.

Коли ми вийшли на поклад, залога почала вже була серед голосного Го—і—го переносити зброю і порох, а капітан і керманич доглядали роботи.

Робота йшла жваво, коли від берега надплила лодка з послїдними моряками а в нїй довгий Джек.

Кухар лїз по корабли в гору так зручно як яка малпа. — А ви що робите, товариші?— спитав він перш у сего, коли побачив, що дїє ся на корабли.

— Переносимо порох, Джеку — відповів один з них.

— От і взяла ся вас робота — сказав на то довгий Джек — та же через то стратимо ранїшний прилив.

— Я так приказав! — сказав капітан коротко. — Ви, чоловіче, можете собі зійти на долину, бо люди схотять вже вечеряти.

— Ау, ау, sir — відповів кухар, вхопив за шапку і пішов туди, де була на корабли кухня.

— То якийсь добрий чоловік, капітане — сказав доктор.

— Може бути — відповів капітан Смолет.

— Осторожно, люди, осторожно! — говорив капітан до людий, що переносили порох, а відтак, коли нараз мене побачив, саме тодї, коли я оглядав довгу, блискучу девять фунтову пушку, відозвав ся до мене:

— Чуєш, хлопче, виноси ся звідси, іди до кухаря, нехай дасть тобі яку роботу!

Коли я відходив, зачув ще, як він голосно сказав до доктора:

— У мене на корабли нема нїяких любимців.

— Можу сказати, що я годив ся зовсїм зі сквайром в єго поглядах що-до капітана і таки добре єго ненавидів.

Глава десята.

В дорозї.

Через цїлу ніч була на корабли велика закрутанина, бо треба що було зносити послїдні части набору, а між тим приїздила одна лодка за другою з приятелями сквайра, а по переду всїх давний властитель „Гіспаніолї“ пан Блендлї, котрий прийшов пожелати сквайрови щасливої дороги і невного повороту. Навіть коли в „Адміралї Бенбові“ було повно гостий, немав я тілько роботи, що сего вечера, і я був страшно змучений, коли лодкар досьвіта дав свиставкою знак, щоби якор витягали з води. Але хоч би я і ще раз був так змучений, то був би не уступив ся з покладу, бо тут все було для мене нове і займаве — короткі слова команди, пронизуючі тони свиставки і матрозів, що при сьвітлї корабельних лїхтарень бігли на свої місця.

— А тепер Барбекі, засьпіваймо пісню — відозвав ся хтось.

— Стару пісню — сказав хтось другий.

— Так, мати, так — відозвав ся на то довгий Джек, що спершись на кулю, дивив ся, що дїє ся на покладї, а відтак зачав сьпівати добре менї звістну пісню.

„Пятнайцять мужа на мерця скрини“ —

а вся залога завела за ним хором:

Го—і—го та й фляшка руму!

А при третім „Го!“ наперли они в цїлої сили на дручки у валї, котрим витягає ся якор з води.

Та пісня нагадала менї зараз старого „Адмірала Бенбова“ і менї здавало ся, як би я

єму відповідну до того пашу. Овес єсть найлїпшою пашею для коний, особливо для верхових, призначених до скорого бігу. Для робочих коний побіч вівса єсть найлїпший бобик і єго треба давати що дня пів на пів з вівсом і січкою — 6 фунтів вівса і січки і 6 фунтів шротованого бобику. Коням, призначеним на продаж, добре єсть додавати по трохи льняного насїня, бо они від него борзо і добре правлять ся та й дістають красшу шерсть. В Данії дають коням рано і вечером до звичайної порциї вівса ще й ячменю сушеного і обмеленого насїня кропиви. У Франциї роблять для коний пійло з вівсяної муки, пшеничного ґрису і муки з льняного насїня; все то разом розколочують з трохи теплою водою. Конї від того дуже правлять ся. Замість вівса можна коням давати також ячменю з січкою. Наконець можна конї годувати шротованою кукурудзою; на дві части звичайної порциї вівса дає ся одну часть кукурудзи. Від кукурудзи конї також дуже добре правлять ся і красно виглядають, але меньше здібні суть до роботи. Конї, годовані сильно кукурудзою борзо мучать ся і легко прітоть. Кукурудзою годують конї особливо на Угорщинї і в Сербії.

— Дещо про розмножуванє дерев і корчів овочевих. — 3) Розмножуванє галузковими всадками. Всадком єсть часть галузки, котру обтинає ся саме понизше очка або таки з деревом галузи, на котрій галузка росте. (Так робить ся найчастїйше всадки винограду. Такий всадок виглядає тогди як молоток). В той спосіб розмножують ся верпини (аґрест), парічки а також і піґва. Всадки тнуть ся 10 до 40 центиметрів довгі і садять ся або в осени або з весни. Весняні всадки натинають ся під конець зими і треба їх зложити лїжми в піску в пивници або закопати на дворі в земли. Всадки, не довші як на 20 центиметрів, садять ся просто в землю і так глубоко, щоби найвисше очко ще на 2 до 3 центиметри було вкрите землею. Коли всадок довший як 20 центиметрів, то треба єго засадити трохи косо і так, щоби долїшний конець був не більше як 20 центиметрів в земли. Чим лїпша і пухкійша земля, тим певнїйше і красше ростуть всадки. — 4) Корінними всадками розмножують ся малини, ожини, часом черешнї і сливки. З кореня тнуть ся кусні на 2 до 3 центиметри довгі (з черешень і сливок 10 до 15 центим.) і садять ся лежми в теплих скринях. — 5) Купкованєм розмножують ся: лїскові оріхи, піґви, верпини і парічки. Старі корчики стинає ся аж попри саму землю. Через то зачинають они пускати богато пагонів, а скоро ті дійдуть до висоти 15 до 20 центиметрів, нагортає ся на них купку землї, так, щоби они були 10 до 15 центим. під землею. Та часть пагонів, що знаходить ся під землею, пускає звичайно вже в першім роцї тілько коріня, що ще першої осени можна їх відлучити від старої ростини і пересадити. Сей спосіб розмножуваня можна робити що року або що два, після того, чи в першім чу аж в другім роцї відлучуе ся пагони з корінєм від старої ростини.

— Піґва єсть то корч або деревце, дуже мало у нас знанє, хоч на Подїлю она дуже добре удає ся. В борщівскім повітї, о скілько собі пригадуємо коло Шупарки, можна єї було побачити навіть і в селяньских садах, де єї давнїйшими лїтами садили задля єї пахучих овочів, котрі для запаху держано або в сьвітлицях або в скринях з білєм і одежию. Иншого ужитку овочів піґви наші селяни не знали, бо овоч сирий єсть дуже твердий і терпкий та не дає ся їсти. За то можна з него смажити дуже добру мармеляду (рід повил) або робити ґалярету, котрої уживає ся до всїляких мучних страв і до перекладаня вибагливійшого печива. В аптицї роблять з піґви сируп а з зернят єї виварюють рід клию, котрий служить за холодящий лїк в запальних хоробах н. пр. запаленє очий (у малих дїтий) і т. п. Піґва походить з острова Крети і росте в теплїйших сторонах корчами подібно як лїщина, рідко як деревце; цьвіт має дуже красний а овоч жовтавий подібний до великої грушки. Сей рід піґви єсть найзвичайнїйший. Другий рід піґви має овочі подібні до яблок (стрічає ся у нас також) а найцїннїйшим родом єсть портуґальска піґва. За границею платять ся піґви дуже добре, штука по 12 до 15 кр. і більше.

— Що робити, щоби замерзлї вікна борзо розтаяли: В пів лїтри теплої води розпустити жменю соли, вмочити в нїй губку або платок і борзо розтирати по замерзлїй шибі а лїд на нїй зараз пустить. Тогди треба лиш сухим платком обтерти шибу а она буде зовсїм чиста. Можна також на склянку води взяти ложку соли, а то стане на дванайцять звичайних шиб, бо губку або платок треба лиш трошечки і борзо по шибі розтирати. Замість соли можна також взяти галуну.

— Смаровило до возів можна зробити слїдуючим способом: Зварити 2 кільо бараболь (обираних) і добре їх розтерти а відтак домішати до них пів кільо теру.

чув голос капітана, що взивав присутних, щоби разом з ним сьпівали. Незадовго витягнули якор і повісили єго з переду на корабли, незадовго вітер надув вітрила і з обох сторін стали нам щезати з очий земля і кораблї. Заким я ще ляг в моїй капоті спати, „Гіспаніоля“ пустилась вже в дорогу до острова з закопаними скарбами.

Не буду тут подрібно описувати нашу дорогу. Нам досить щастило ся. Шунер показав ся добрим кораблем, залога здібними моряками, а капітан знав своє дїло знаменито. Але заким ми ще добились до нашої цїли, лучили ся дві чи три події, котрі заслугують, щоби про них згадати.

Керманич Арров, щоби від него зачати, показав ся ще гіршим, як того капітан побоював ся. Матрози єго не поважали і робили з ним що хотїли. Але то не було ще найгірше. Бо ледви ми два дни були вже на мори, як він став показувати ся на покладї з мутними очима, червоним лицем і ледви що обертав язиком, словом по всїм тім було видко, що він пяний. Раз пораз треба було посилати до єго каюти, щоби виспав ся. Часом упав і покалїчив ся, часом і цїлий день не рушав ся з постелї, але часом був день або й два зовсїм тверезий і лєко-тако робив свою службу.

Тимчасом не могли ми нїяк вислїдити, звідки він брав напитки, котрими упивав ся. То була тайна корабля. Хоч і як ми дуже єго підглядали, не могли того дослїдити. Коли ми єго самого о то питали, то він коли був пяний, сьміяв ся нам в очи, а коли був тверезий, то присягав ся на що сьвіт стоїть, що нїколи нїчого иншого не пє хиба лиш чисту воду.

Він яко офіцир не лиш був до нїчого і злим примїром для залоги, але ще й була річ ясна, що скоро він і дальше буде так запивати ся, то певно не довго пожиє. Длятого нїхто не дивував ся і не жалував єго, коли він одної темної ночи підчас бурі на мори зовсїм щез і вже більше нїхто єго не видїв.

— Пішов під воду! — сказав капітан. — Увільнив нас тим від труду, щоби єго в кайдани закувати.

Але тепер не стало нам керманича і ми мусїли на єго місце поставити иншого моряка. Лодкар Джоб Андерзен показав ся до того найлїпшим і став наслїдником Аррова. Пан Трелявні, що підчас своїх многих подорожий по мори призбирав собі богато знаня із служби корабельної, виходив підчас красної погоди часто сам на варту. А корабельний сокерник Ізраіл Гендс був дуже обачним і битим на всї боки а при тім старим і досьвідним моряком, так, що можна було ужити єго до всякої роботи.

Він і довгий Джек були собі великі приятелї, а що вже бесїда про нашого корабельного кухаря „Барбекі“, як єго звали наші люди, то скажу тепер дещо і про него.

Він носив на корабли свою кулю на мотузку на шиї, щоби коли потреба, мати вільні обі руки. Варто було дивити ся, як він приперши свою кулю до стїни в кухни і спершись на ню, хитав ся так само як і корабель, а при тім так зручно порав ся з горшками та ринками, як і найлїпший кухар на суши. Але ще дивнїйше виглядало, коли було дивити ся на него, як він підчас бурі і непогоди ходив на покладї. На найширших місцях були порозтягані шнури, „ковтки довгого Джека“, як їх називано, котрих він ловив ся або лиш руками, або помагав собі кулею або лиш тягнув єї на мотузку за собою, а мимо того ішов майже так само скоро, як здоровий чоловік на двох ногах. А всеж-таки деякі моряки, що вже давнїйше їздили з ним по мори, жалували єго.

(Дальше буде).

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 29 січня. В долїшно-австрийскім соймі домагав ся пос. Вайскірхнер від правительства, щоби оно на основі §. 14 осн. зак. управильнило платню урядників.

Прага 29 сїчня. Вчерашне засїданє сойму було зовсїм спокійне. Вибір посла Вольфа признано одноголосно важним. Пос. Шікер заявив іменем Нїмців, що они не возьмуть участи в комісиї для внесеня ґр. Букоа.

Чернівцї 29 сїчня. На внесенє митрополита Чуперковича ухвалено з нагоди ювилею панованя Є. Вел. Цїсаря зложити Монарсї адресу предапности.

Константинополь 29 сїчня. В кругах Ілдіз-кіоску кажуть, що кандидатура грецкого кн. Юрия на ґубернатора Крети не має нїякого вигляду, бо султан згодить ся лиш на іменоване турецкого підданого, о чім мав вже телєграфічно донести цареви. Мимо того російска амбасада не перестає робити заходів в справі сеї кандидатури.

Надіслане.

„НА МНОГАЯ ЛІТА!“ таке мотто має образ, що видїти его можна всюди, на улицях яко оповіщенє, по склепах наших купцїв, а також яко прикрасу календарів і оповіщень в ґазетах. А вже-ж вдатною своєю мислею мусить він кождому подобати ся. Образом тим оповіщає звістна фірма Катрайнер свою солодову каву, а знамените викінченє сего образка сьвідчить також о великій досконалости, яку позискав собі той рід реклями і якою то досконалостию відзначують ся від довгих вже лїт всї публїкациї фірми Катрайнер. І сей образ певно змалювати мусїв якийсь дуже добрий артист. Отсе дитятко, що вимальоване на нїм, мусїло колись видїти при родиннім якімсь сьвятї, як отець піднїсши в гору чарку з вином і доторкаючи ся инших чарок почтив тим або свого приятеля, або кого таки з родини словами: „На многая лїта!“ В молодечій, сьвіжій памяти мусїло се затямитись яко враженє щирої радости і сердечної, тревалої приклонности. І в живій, у дїтий природній склонности наслїдуваня, що ріжнородні враженя лучить в той сам висказ, витає оно принесену єму сестричкою каву. То є улюблений Катрайнер, що то так смакує такий смачний і єму завдячити треба сесї кругленькі ноженята, як уточені рамена з долочками, і повні, красні личка. І коли хоче вже піднести повну чарку до губ, насуває ся єму отсей висказ найбільшого вдоволеня і щирої радости, і „на многая лїта“ кличе він до своєї сестрички. Як щасливо хватив артист сей вислів, завзяте дитини і хитрий, а так дуже заохочуючий усміх сестрички, що годить ся на слово братчика. Бо й она, як цїла родина пє і то від довшого часу Катрайнера солодову каву, що одна одинока і то в знаменитий спосіб лучить для здоровля неоцїнені примети солоду з звичайним, улюбленим і вкусним смаком зеринстої кави. Чим довше подивляємо любу сесю дитинячу ґрупу, тим приятнїйше і веселїйше впливає она на нас. Лїпшого припорученя так загально улюбленої Катрайнера солодової кави, над се, яке подав правдивий артист так наглядно в образі, справдї годї найти. 3

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.